

Mugu seta stórar sparingar í verk

STÓRAR AVLEIÐINGAR Skal eitt hjartamál hjá Sonju Jógvansdóttir setast í verk, fer tað at fáa stórar avleiðingar fyri onnur øki í samfelagnum

Áki Bertholdsen

– Skulu limir í fakfeløgum sleppa at draga limagjaldið til fakfelagið frá í skatti, mugu umfatandi sparingar finnast á figgjarlógini.

Tað staðfestur Kristina Háfoss, landsstýrskvinna í figgjarmálum.

Sonja Jógvansdóttir, løgtingskvinna, hevur lagt uppskot fyri Løgtingið um at fólk skulu sleppa at draga limagjaldið til fakfelagið frá í skatti.

Hetta er eitt hjartamál hjá henni. Hon heldur, at vit eiga at eggja fólki til at verða limir í einum fakfelag, tí ein vælskipaður arbeiðsmarknaður hevur so stóran týðning fyri eitt samfelag, at tað kann ikki yvirmetast. Hon heldur eisini, at tað er rætt at javntseta løntakarar og arbeiðsgevarar, og arbeiðsgevarar kunnu draga limagjaldið til arbeiðsgevarafelagið frá.

Tað er stór ósemja um, hvat hetta fer at kosta í mistum inntøkum av skatti hjá landskassanum og hjá Kommununum.

Eftir at hava kannað

» **Verða inntøkur hjá landskassanum minkaðar á einum øki, skulu nýggjar inntøkur finnast á einum øðrum øki**

viðurskiptini hjá fakfeløgum, metir Sonja Jógvansdóttir sjálv, at tað fer at kosta 20 milliónir um árið. Men hon viðgongur kortini, at í roynd og veru veit ongin, hvat tað fer at kosta, fyrr enn vit hava roynt eina slíka skipan í eina tíð.

Hinvegin hevur Figgjar-málaráðið roknað seg fram til, at tað fer at kosta minst 40 milliónir krónur um árið.

Mugu finna stórar sparingar

Í Sosialinum mánadagin gjørdi bæði Ruth Vang, forkvinna í Figgjarnevndini, og Pauli Trónd Petersen, limur í Figgjarnevndini, púra greitt, at sleppa fólk at draga limagjaldið til fakfeløg frá í skatti, er tað eitt krav, at tilsvarendi sparingar verða funnar á figgjarlógini, tí hetta skal ikki føra til, at avlopið á figgjarlógini minkar.

Tað merkir, at antin skulu umfatandi sparingar setast í verk á onkrum økjum á figgjarlógini, ella skulu eyka inntøkur útvegast við at hækka skattir og avgjöld.

Og tað er kvinnan á landskassanum, Kristina Háfoss, landsstýrskvinna í figgjarmálum, samd í.

– Tað stendur púra greitt í samgonguskjalinum at figging skal vera tøk til øll átøk, sigur hon.

Hon leggur afturat, at hetta merkir, at verða inntøkur hjá landskassanum minkaðar á einum øki, skulu nýggjar inntøkur finnast á einum øðrum øki.

– Skal ein slík skipan, har fólk sleppa at draga limagjaldið til fakfeløg frá í skatti, skal figgingin til tað vera tøk, sigur Kristina Háfoss.

Tað kann antin vera við sparingum, ella við at útvega nýggjar inntøkur við at hækka skattir og avgjöld.

Mælir frá

Annars mælir Kristina Háfoss frá at ein skipan verður

ur sett í verk yvirhøvur, har fólk fáa ein frádrátt í skattinum fyri limagjald til fakfeløg.

Skal stuðul veitast, mælir hon ístaðin til at gera tað til eina stuðulsskipanir á sama hátt sum rentustuðulin og ferðastuðulin.

– Tað tryggjar eitt størri gjøgnumskygni, og tað tryggjar eisini at grundreglan um, at skattaskipanin skal vera ein bruttoskipan, verður varðveitt.

Hon sigur, at í sjeitiárunum vórðu ymsir frádráttir í skattinum, eisini frádráttur fyri fakfelagsgjald, lagdir um til ein løntakarafrádrátt.

Í 1992 var løntakarafrádrátturin og persónsfrádrátturin avtikin, og í staðin fingur øll ein skattafrían botnfrádrátt.

Seinni í nítíárunum vórðu so ein røð av frádráttum avtikin, eisini rentufrádráttin fyri húsalán. Ístaðin var rentufrádrátturin lagdur um til rentustuðul við tí endamáli, at vit skuldu hava eina bruttoskattaskipanin, sum er nógv einfalda enn skipanin, vit hava havt.

– Samanumtikið er skattafrí botnfrádrátturin, sum er 30.000 í kommunuskattinum og 65.000 krónur í landskattinum, partvíst ætlaður at koma í staðin fyri allar frádráttir av ymsum slag, sum fólk høvdu frammanundan, sigur Kristina Háfoss.

Nóg betur lýst

Í 2014 viðgjørði Løgtingið eisini eitt uppskot um at fólk skuldi sleppa at draga fakfelagsgjaldið frá í skatti. Ta ferðina vóru tað tingkvinnurnar fyri Javnaðarflokkin, Rigmor Dam og Eyðgun Samuelson, sum lögdu uppskotið fyri Løgtingið.

Tá vóru bæði Javnaðarflokkurin og Tjóðveldi í andstöðu, og tá høvdu báðir flokkarnir nógv góðar grundgevingar fyri at taka

FÍGGING SKAL VERA TØK

– Skal ein skipan, har fólk sleppa at draga limagjaldið til fakfeløg frá í skatti, skal figgingin til tað vera tøk, tí tað er eitt krav, vit hava sett í samgonguskjalið, sigur Kristina Háfoss

undir við uppskotinum, eisini Kristina Háfoss.

So spurningurin er, hvat er hent síðani, sum nú fær hana til at vera ímóti eini slíkari skipan.

Kristina Háfoss sigur, at í dag er málið nógv betur lýst enn tað var í 2014.

Eitt nú er tað nú komið fram í ljósið, at kostnaðurin fyri eina slíka skipan verður nógv størri enn metingarnar søgdu í 2014.

Samstundis vísir ein

heildarmeting, at endamálið verður nógv betri rokkið við eini gjøgnumskygdari stuðulsskipan, akkurát sum rentustuðulin, heldur enn at

gera eina frádráttarskipan, sum brýtur við aðalregluna um, at vit skulu hava eina bruttoskattaskipan.

» **Annars mælir Kristina Háfoss frá at ein skipan verður sett í verk yvirhøvur**